

GENTSE MEMORIEDAGEN 22-23-24-25 JANUARI. AANVULLINGEN

22 Januari 1629

Geboorte van Frans Van Horenbeke, 10e Bisschop van Gent.
Zie “Ghendtsche Tydinghen” 2006 - N° 2 - p. 115.

22 Januari 1788

De Deurwaarder B. Vander Waerden doet, in naam van de Raad van Vlaanderen, het Gents Seminarie ontruimen.

Aan de basis lag een van de vele hervormingen die Jozef II hier wilde doorvoeren en die in alle kringen op protest stuitten. Zo had hij in 1786 al de diocesane seminaries afgeschaft en ze te vervangen door één Seminarie-generaal in Leuven. Daar zouden de theologanten van het hele land eenvormig opgeleid worden.

Het Gents Seminarie was gekend voor zijn anti-jozefistische houding. Het protest van Bisschop von Lobkowitz veranderde niets aan de zaak. De 45 Gentse theologanten vertrokken naar Leuven, maar 3 weken later brak daar een opstand uit. De bestuurders van dit Seminarie kregen de zaak niet onder controle en de meeste seminaristen deserteerden.

Deze kleine omwenteling leidde tot het herstel van de bisschoppelijke seminaries, maar men was toch vergeten de toestemming te vragen aan Jozef II. Zijn reactie was voorspelbaar: terug naar dat ene seminarie in Leuven.

Wie niet langer naar Leuven vertrokken was, waren de de Gentse seminaristen en bij gebrek aan een alternatief keerden zij naar huis terug.

Dat was niet de laatste keer dat de seminaristen zich opstandig betoonden, maar het liep hier niet altijd zo goed af voor hen. Napoleon had Bisschop de Broglie afgezet en hem vervangen door Mgr. de la Brue, maar die werd niet erkend door de professoren en de studenten van het Seminarie. Ook bij de priesters was het verzet even groot, slechts 30 van de 1200 priesters van het Bisdom aanvaardden de nieuwe Bisschop. Toen Mgr. de la Brue op 25 Juli 1813 voor het eerst de hoogmis bijwoonde in de kathedraal, bleven de seminaristen, op een paar uitzonderingen na, afwezig.

Franse coleire van de la Brue die eiste dat alle seminaristen ‘s avonds aanwezig zouden zijn bij de vespers, maar ze zonden hun kat. Dat was natuurlijk met vuur spelen. Enkelen die beschouwd werden als de leiders van deze rebellie kregen gratis onderdak in de gekende Ste-Pélagiegevangenis in Parijs, de

anderen werden door de Prefect op de militielijsten geplaatst: 158 seminaristen werden verbannen naar het Duitse Wesel en werden ingelijfd in een artillerieregiment; 55 onder hen zouden het land niet meer terugzien, zij stierven van de ondergane ontberingen.

22 Januari 1898

Geboorte van Hans Van Werveke.

Hij zou een eminente geschiedkundige worden en het milieu waarin hij geboren werd, zal daar wel niet vreemd aan geweest zijn: hij was immers de zoon van Alfons van Werveke, hulparchivaris en Conservator van ons Oudheidkundig Museum, die ontelbare artikelen schreef over het Gents verleden.

Hans deed zijn lagere studies aan wat men toen nog “den Eeol Moyen” noemde.

Na zijn Rhetorica voltooid te hebben aan het Atheneum in 1916 ging hij gedurende 2 jaar lessen volgen aan de Academie voor Schone Kunsten en dacht hij er een ogenblik aan kunstschilder te worden. Maar na het beëindigen van de oorlog in 1918 ging hij toch maar Geschiedenis studeren aan de Universiteit, dit onder invloed van zijn vader als van diens vriend Paul Fredericq. Dat Hans toch wel een affiniteit voor dat vak moet gehad hebben moge blijken uit het feit dat zijn professor Henri Pirenne hem beschreef als “l’Esprit le plus original parmi mes élèves”.

In 1922 promoveerde hij tot Doctor in de Letteren en de Wijsbegeerte en hetzelfde jaar nog werd hij leraar aan het meisjeslyceum. Twee jaar later, bij de gedeeltelijke vernederlandsing van de Universiteit, werd hij aangesteld als part-time docent, belast met de Nederlandstalige cursus “Geschiedenis van België”.

In 1933 werd hij benoemd tot Gewoon Hoogleraar. Meer dan 40 jaar zou hij geschiedenis doceren aan onze Universiteit. Sociale en Economische geschiedenis genoten zijn bijzondere belangstelling. Gekend van hem is “Gent. “Schets van een Sociale Geschiedenis”.

Hij was eveneens sterk geïnteresseerd in de grote historische figuren zoals Filips van den Elzas, Lodewijk van Nevers, Van Artevelde, Marnix van St-Aldegonde, enz.

Tal van eerbewijzen vielen hem te beurt, zoals de Anton Bergmannprijs, uitgereikt door de “Académie Royale de Belgique”, de Vijfjaarlijkse Staatsprijs voor Nationale geschiedenis, Doctor Honoris Causa van de Universiteit van Utrecht, erelid van talrijke buitenlandse historische genootschappen, o.m. in Nederland, Duitsland, Engeland, de Verenigde Staten.

Van 1951 tot 1962 was hij Voorzitter van het Willemsfonds. Hij was eveneens Voorzitter van de “Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent”.

Hans Van Werveke overleed op 6 Mei 1974 in St-Denijs-Westrem waar hij woonde. Hij was toen 76 jaar oud.

22 Januari 1913

Dood van van Ferdinand Vander Haeghen.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” 2009 - N° 2 - p. 139-140.

22 Januari 1915

Geboorte van Professor Jan Dhondt.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” 2006 - N° 6 - p. 383-384.

23 Januari 1612

Dood van Jan Cools, Prior van de Augustijnen vanaf 1587.

Hij werd geboren in Leuven op 25 November 1548.

Hij herbouwde de verwoeste kloosters te Ieper en te Gent.

Provinciaal van 1601 tot 1604.

Wegens zijn welsprekendheid kreeg hij de bijnaam “De Vlaamse Cicero”.

23 Januari 1579

Ondertekening van de Unie van Utrecht.

Dit was een reactie op de Unie van Arras.

Kan zowat beschouwd worden als de geboorte-akte van de Nederlandse Staat.

De bedoeling was de samenwerking der noordelijke gewesten te bevorderen.

Er werd o.m. bepaald dat ieder gewest zelf zijn religieuze zaken zou regelen.

Ook de Zuidnederlandse steden, waaronder Gent, sloten zich bij de Unie aan.

Na de veroveringen van Farnèse zou het het bolwerk worden van de strijd tegen Spanje.

Het origineel document waarvan men dacht dat het berustte in Den Haag, wordt in feite bewaard in het Stadsarchief van Gent.

23 Januari 1802

Dood in zijn huis in de Veldstraat van Josse Clemmen.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” 2002 - N° 2 - p. 58-65.

23 Januari 1835

Plechtige inhuldiging van de nieuwe kloosterkapel van de Clarissen in de Rabotstraat.

Clarissen was de gezamenlijke naam van zowel de Rijke als de Arme Claren. In de Rabotstraat waren het de Arme Claren. Bij de stichting van de Orde door de H. Clara bestond dit niet, maar in 1261 had Paus Urbanus een verzachting toegestaan aan de regel van St-Franciscus, namelijk het bezit van goederen en van renten. De kloosterlingen die deze verzachting aannamen, werden de Rijke Claren of Urbanisten genoemd. De anderen werden de Arme Claren genoemd.

Het was vanaf 1807 dat de Arme Claren hun klooster in de Rabotstraat hadden.

23 Januari 1848

Geboorte van Julius Hoste.

Stichter van dagblad “Het Laatste Nieuws” en van het blad “De Zweep”.

Dood op 28 Maart 1933.

23 Januari 1880

De kapel van het Alyns-Hospice lijdt veel schade ten gevolge van een brand.

23 Januari 1890

Dood van Constant D’Hossche.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” 1999 - N° 6 - p. 362-363.

23 Januari 1899

Inhuldiging van de Accutrams.

Een lang leven was hen niet beschoren, het einde kwam al in 1905.

24 Januari 1531

Maria van Hongarije wordt aangesteld als Regentes

Zie “Ghendtsche Tydinghen” 2008 - N° 1 - p. 57-59.

24 Januari 1569

Dood van de schilder Jan Van der Rivière.

Hij woonde in een huis op de hoek van de St-Jacobsnieuwstraat en de Gildestraat. Hij had er ook een kruidenierswinkel.

In 1565 krijgt hij de opdracht van pastoor Doens van de St-Jacobskerk om 3 koorstoelen gemaakt door de beeldhouwer Hendrik van Ballaer te versieren. Er ontstond een hevige twist over het te betalen bedrag. In de voormiddag van 23 Augustus 1566 belanden de beeldstormers in de St-Jacobskerk en slaan er alles kort en klein. Ook de 3 priesterstoelen werden totaal vernietigd en wel door Jan Van der Rivière.

Op 10 Februari 1568 wordt hij gedagvaard voor de Bloedraad te Brussel. Hij gaat niet en wordt in Gent aangehouden op 25 Maart 1568. Hij werd op het Veerleplein onthoofd op 24 Januari 1569.

24 Januari 1708

Geboorte van de orgelbouwer Pieter Van Peteghem.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” 2003 - N° 1 - p. 31-32.

24 Januari 1732

Dood van de beeldhouwer Broeder Andreas a Jesu.

Hij werd geboren in Antwerpen in 1661. Zijn echte naam was Petrus van Hurck. Samen met Broeder Victor kwam hij speciaal naar Gent om te werken aan de nieuwe kerk van de Discalsen in de Burgstraat. Samen maakten zij het hoogaltaar, de predikstoel, de biechtstoel, de communiebank en al het houtsnijwerk van de kerk.

Na enkele jaren werd hij met zinsverbijstering geslagen en hij overleed in het Gents klooster dicht, bij zijn meesterwerken.

24 Januari 1740

De “Onvrije Schippers” die “Het Hertjen” op de Korenlei aankochten, bekomen de toelating de gevel te wijzigen in Louis XV-stijl met een gulden schip bovenaan als windwijzer.

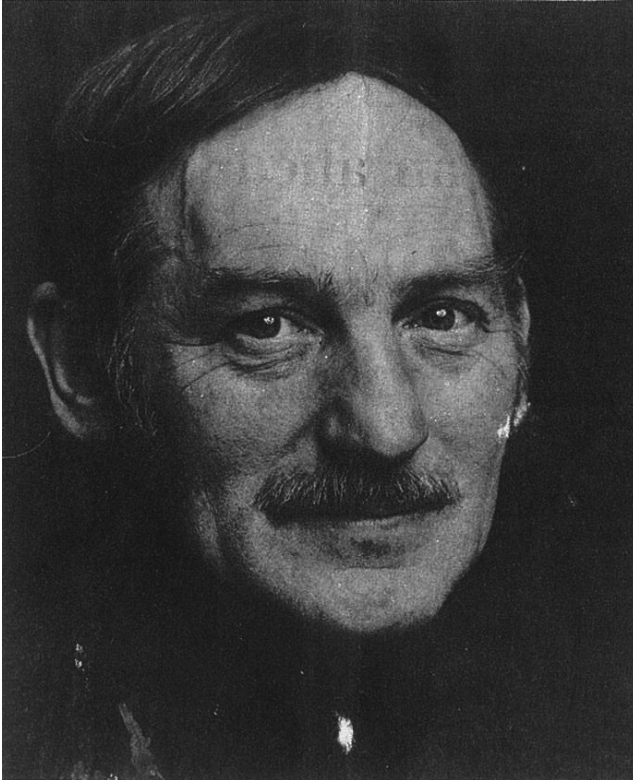
Zie “Ghendtsche Tydinghen” 2002 - N° 6 - p. 362-363.

Het Gildehuis der Onvrije Schippers op de Korenlei

24 Januari 1924

Geboorte in de Plataanstraat van de populaire Gentse Figuur Frans Van Bost. Deze Gentste collectioneur bezat een ongelooflijke verzameling van postkaarten,

Frans Van Bost

ten, medaillons, boeken, koekplanken, oude foto's, schilderijen, enz.

Hij ging naar school in St-Stefanus en werd er Primus in 1936.

Aan diverse beroepen ontbrak het hem niet: arbeider in de fabriek van Woedstad op de Martelaarslaan, de blinkfabriek van Rinskop in den Ham, de brouwerij van "Vooruit", in de Dahliastraat, bij Carels, in de Puntfabriek en tenslotte als nachtwaker in de Universiteitsblokken aan de Sterre.

Om al zijn "schatten" een onderdak te geven had hij 3 cité-huizkens gehuurd.

Hij stierf op 13 September 2002.

24 Januari 1821

Geboorte van Lieven De Winne.

Hij kwam ter wereld in het ijzerwinkeltje dat zijn ouders uitbaatten op de hoek van de Zonnestraat en het Koophandelsplein.

Toen de Zonnestraat in 1828 verbreed werd, verhuisde het gezin naar de

Kraanlei.

Zijn vader stierf in 1835; Lieven is dan 14 jaar. Het jaar daarop laat hij zich inschrijven aan de Academie, maar in 1840 schaft de Stad de schilderklas af en Lieven zet zijn studies verder in het persoonlijk atelier van Félix De Vigne op de Lievekaai.

Zijn moeder sterft als hij 21 is en op Lievens schouders rust nu de last voor de opvoeding en de studies van zijn broers en zusters, de 5 nog overblijvende van een gezin van 9 kinderen. Geen wonder dat sommigen spreken over zijn mager triestig gelaat en hem bestempelen als een stille, sombere werker.

Tien jaar later krijgt hij van het Provinciebestuur gedurende 3 jaren een subsidie om zijn studies te vervolledigen in het buitenland. Hij trekt naar Parijs en installeert zich op de Boulevard de Montparnasse, samen met zijn goede vriend Jules Breton, een Franse schilder die hij heeft leren kennen toen ook deze een leertijd volbracht bij Félix De Vigne in Gent.

Terwijl hij nog in Parijs is, wordt een "St.-François" van hem die hij geëxposeerd heeft in Brussel aangekocht door... de toekomstige Leopold II.

Zo als alle echte artiesten blijft hij heel zijn leven studeren en als hij 38 is, trekt hij naar Holland om zich te gaan verdiepen in de oude portretmeesters.

In 1861 vestigt hij zich in Brussel. Hij is nu - terecht - een van de meest gezochte portrettisten. Gekende figuren worden door hem op het doek vereeuwigd, onder hen Théodore Verhaegen, François Laurent, L' Bisschofsheim, Louis Roelandt, Frère-Orban en niet het minst Leopold I waarvan hij verschillende portretten maakt.

Zonder te weten dat de auteur de Gentenaar Lieven De Winne was, hebben miljoenen mensen het portret bekeken van Leopold I, het stond immers afgebeeld op onze oude bankbriefjes van 1.000 fr.

Hij was zonder de minste twijfel een van onze allerknappste schilders.

Hij stierf te Elsene in 1880 en werd aldaar begraven, maar 2 jaar later werd hij overgebracht naar het Kerkhof van de Brugse Poort. Zijn grafmonument werd gebeiteld door zijn goede vriend Paul De Vigne, een neef van zijn oude leermeester.

25 Januari 1382

Filips Van Artevelde wordt door het volk van Gent uitgeroepen tot Opperhoofdman.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" 2005 - N° 2 - p. 120-121.

25 Januari 1801

Geboorte in Lier van Jan-Baptist David.

Het is naar deze Hoogleraar in de Nederlandse Taal- en Letterkunde aan de Universiteit van Leuven dat het Davidsfonds genoemd werd.

Hij stierf te Leuven op 24 Maart 1866.

Deze boezemvriend van Jan-Frans Willems kreeg een straatnaam in Gent, namelijk van de Tolhuislaan naar de Van Crombrugghestraat.

25 Januari 1816

Charles Van Hulthem wordt gedecoreerd met “La Croix du Lion Belgique”.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” 1999 - N° 2 - p. 105-107.

15 Janurari 1822

De vadermoordenaar Lieven Van Butzel wordt als laatste op de Vrijdagmarkt terechtgesteld met de guillotine.

25 Januari 1963

Dood op 95-jarige leeftijd van Mevrouw Alice De Keyzer-Buysse.

Deze zuster van Cyriel Buysse en nicht van de Gezusters Loveling werd geboren in Nevele op 8 Juli 1868.

Zij was voorzitter van de Maatschappij voor Dierenbescherming en bestuurslid van talrijke filantropische verenigingen. “Présidente d’honneur des femmes libérales gantoises”.

Was gedurende 25 jaar gemeenteraadslid.

Samen met haar man beheerde zij een brouwerij in Zaffelare.

25 Januari 1963

De Universiteit koopt het Pand aan voor 18 miljoen fr.

25 Januari 1990

Opening van “De School van toen” in de Kleine Ramen.

Hugo Collumbien